

Štvrtok 8. októbra 2020

Zapíš si poznámky, doplň pracovný list. Odfot' ich (poznámky, pracovný list) a fotky mi pošli v prílohe správy pod názvom **Štvrtok 8. 10. 2020**. Súčasťou správy bude aj krátky testík z literatúry, hneď si ho urob. Ďakujem.

ZOŠIT: Do zošita si zapíš a nauč sa tieto literárne termíny.

Trópy: umelecké prostriedky, nepriamo označujú predmety, javy,

- vznikajú **prenášaním významu pomenovania z jedného javu na iný** - prenesené pomenovania
- a. **EPITETON (básnický prívlastok)** - pripisuje predmetu zvláštnu vlastnosť, má citové zafarbenie, často je to spojenie prídavného a podstatného mena - napr. so srdcom *obrodovým*
- b. **METAFORA** - prenesenie vlastnosti na základe vonkajšej podobnosti (*more klasov*)
- c. **PERSONIFIKÁCIA** - prenesenie ľudskej vlastnosti na neživý predmet (nebo *sa hnevá*)
- d. **METONYMIA** - prenesenie významu na základe vnútornej súvislosti (čítať *Kraska*)
- e. **SYMBOL** - vzniká na základe zaužívaného (ustáleného) označenia, napr. *srdce* = láska
- f. **PRIROVNANIE** - porovnáva dve veci pomocou spoločnej vlastnosti a vyzdvihuje tak porovnávanú vlastnosť, porovnávacie spojky ako, sťa, jak, ani - napr. (človek) *mocný ani dub*
- g. **ALEGÓRIA** - nepriamo, utajene vyjadruje určitú myšlienku - napr. zvieratá v bájke predstavujú ľudí

Učebnica + pracovný list: Na str. 13 v učebnici si prečítaj báseň **Óda na mladosť** od **Adama Mickiewicza** a v pracovnom liste poznámky o autorovi. Vyznač si dôležité fakty o autorovi (sú podfarbené zelenou farbou, tie sa nauč) a pokús sa vyplniť zvyšok pracovného listu. Ak by si mal problémy, na konci dokumentu máš pomôcku.

Adam Mickiewicz (1798-1855)

- bol **poľský básnik, dramatik a publicista**;

- hlavný predstaviteľ poľského **romantizmu**;
  - v roku **1824** bol deportovaný do **Ruska**;
  - od roku **1829** žil v **západnej Európe**.
  - Keď študoval na univerzite, stal sa členom tajného spolku (vlastenecká výchova, vzdelávanie a družnosť).
  - Po jeho odhalení bol odsúdený do vyhnanstva v Rusku.
  - Potom žil v emigrácii vo Francúzsku.
  - Neskôr odišiel do Turecka, kde na cholera zomrel.
- TVORBA** :
- báseň **Óda na mladosť**
  - historický epos **Konrad Wallenrod** (v Rusku) - silný jednotlivec preberá zodpovednosť za osudy vlasti a má právo použiť všetky prostriedky na jej záchranu
  - národný epos **Pán Tadeáš** (v Paríži) - o dvoch znepriatelených zemianskych rodinách, ktoré zmieri až láska medzi mladými

Idyzy mladých vyjadril v *Óde na mladosť*. *Óda na mladosť* je napísaná ako manifest tajného študentského spolku, ktorého bol **Mickiewicz** súčasťou. Revolučná básneň, idyzy a morálny program romantickej mládeže, oduševnenie za ideály lásky, priateľstva – svet je zlý a skazený a zmeniť ho

- Typický znak romantizmu je **KONTRAST**:
zem - obloha
mladosť - mŕtvy svet
oslava - hnev
- Autor apeluje, vyzýva do boja za slobodu, do boja proti starému, chce vzbudiť hnev proti starému/nemladému/nerevolučnému.
- Prejavuje sa tu pátos (= prudké vzrušenie, oduševnenie) – napr. velebenie mladosti na konci básne
- Svojou tvorbou ovplyvnil ostatných romantikov, aj štúrovcov.
- Napr. **A. Sládkovič** – **Marína** (úvahy o mladosti, ibaže bez pátosu)

Pomôcka:

Čo podľa teba znamenajú tieto slová, pokús sa ich nahradiť synonymami:

vzletím – **vzlietnem, preletím**

rajský – **božský, čarovný, zasľúbený, nebeský**

zlúdi – **zláka, zväbi, zvedie**

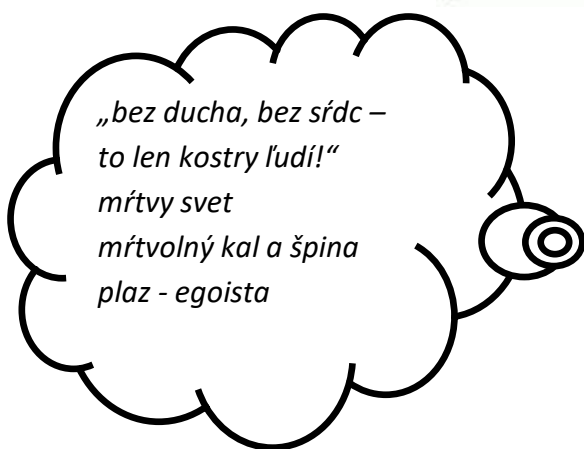
novosti – **novinky, nové veci**

maľovidlá - **farby**

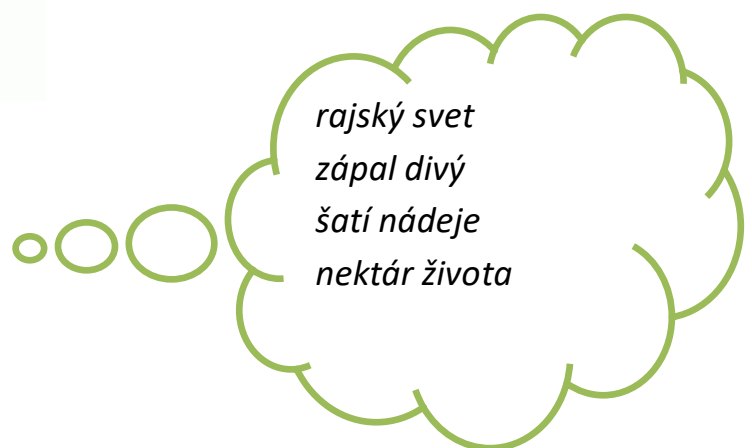
kolotá – **vrie, buble, prúdi**

1. Básnik dáva do kontrastu starý svet a mladý svet.
2. Vypíš umelecké prostriedky, ktorými
  - a) autor pomenúva starý svet a tých, ktorí nechcú zmenu;
  - b) autor vyjadruje vízie do budúcnosti.

starý svet

nový svet - MLADOSŤ

3. Pokús sa sformulovať odkaz, ktorý zanechal autor mladej generácii. Aké vlastnosti by mali mať mladí ľudia, aby tento odkaz naplnili.

„Ó, mladosť, daj nám krídla!“

„Ó, mladosť, nektár tvojho života dovtedy sladký, kým sa svorne delí!“

4. Napíš 5 vecí, ktoré by si vytkol tvojej generácii. Svoje názory podlož argumentmi. *Samostatná práca*

5. Napíš 5 vecí, ktoré vyčítaš generácii svojich rodičov, teda dospelým.

Samostatná práca